

Sygn. akt I UK 101/15

POSTANOWIENIE

Dnia 20 stycznia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z odwołania W. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.
o emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 20 stycznia 2016 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 5 listopada 2014 r., sygn. akt III AUa [...]

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 listopada 2014 r. Sąd Apelacyjny w [...] - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił apelację W. K. od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 22 stycznia 2014 r. oddalającego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 03 września 2013 r. odmawiającej przyznania mu prawa do wcześniejszej emerytury. Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko Sądu pierwszej instancji, że w przedmiotowej sprawie sąd nie jest związany prawomocnym wyrokiem wydanym w sprawie o sprostowanie świadectwa pracy, w którym to nakazano sprostowanie tegoż świadectwa przez wpisanie, że odwołujący „wykonywał pracę w szczególnych warunkach”, co wszakże nie zostało potwierdzone w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. W sprawie tej ustalono bowiem, że wnioskodawca od 15 lipca 1974 r. do 31 grudnia 1998 r. pracował w Komendzie Powiatowej Policji w J. w charakterze mechanika

samochodowego. Po zakończeniu stosunku pracy otrzymał świadectwo pracy, które następnie wyrokiem Sądu Rejonowego - Sądu Pracy w J. z dnia 20 grudnia 2006 r. zostało sprostowane przez wykreślenie słów „nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach pracy lub w szczególnym charakterze” i wpisanie słów „wykonywał pracę w szczególnych warunkach”. Na tej podstawie ubezpieczony odwołał się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych odmawiającej mu przyznania prawa do emerytury. W ocenie Sądów obu instancji, organ rentowy wydał prawidłową decyzję, albowiem skarżący nie spełniał przesłanki posiadania 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Sąd drugiej instancji argumentował, że naprawa pojazdów w Komendzie Policji nie była wykonywana każdego dnia (stale) w pełnym wymiarze czasu pracy i wyłącznie w kanale remontowym, ale także poza nim, choć na terenie warsztatu. Jako jedyny mechanik samochodowy w Komendzie zajmował się on bowiem wszelkimi drobnymi naprawami, które nie wymagały pracy w kanale remontowym. Ponadto nadto obsługiwał okoliczne Komendy w zakresie napraw samochodów, w tym wykonywał swoje czynności także poza kanałem.

W skardze kasacyjnej ubezpieczony zarzucił naruszenie: 1/ przepisów prawa materialnego przez niewłaściwe zastosowanie art. 184 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 32 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 grudnia 1998 r. oraz w związku z § 2 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z dnia 7 lutego 1983 r. oraz ich błędną wykładnię, polegającą na uznaniu, że ubezpieczony nie legitymuje się wymaganym okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a wykonywanie przez niego innych czynności niż wymienione w wykazie stanowiącym załącznik do ww. rozporządzenia pozbawia go prawa do świadczenia emerytalnego z tytułu pracy w szczególnych warunkach; 2/ przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy przez niewłaściwe zastosowanie art. 382 w związku z art. 328 § 2 i w związku z art. 391 § 1 k.p.c. przez nierozpatrzenie całości materiału zebranego w postępowaniu i niewskazanie, dlaczego Sąd odmówił wiarygodności i mocy dowodowej całości dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy VI P [...], a przyznał walor dowodowy wybranym kartom ww. akt, a także niewłaściwe zastosowanie art. 391 § 1 w związku z art. 233

§ 1 k.p.c. przez dokonanie oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie z rażącym naruszeniem zasad logiki oraz doświadczenia życiowego, które polegało na uznaniu, że praca mechanika samochodowego w kanałach naprawczych jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze wyłącznie w zakładach remontowych taboru samochodowego i tramwajowego przedsiębiorstwa komunikacyjnych i dużych firmach remontowo naprawczych.

W ocenie skarżącego, za przyjęciem skargi do rozpoznania przemawia potrzeba wyjaśnienia istotnego zagadnienia prawnego, „czy określona w przepisie § 2 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przesłanka nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku, która uzależnia uzyskanie ww. prawa od wykonywania stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, podlega wyłącznie wykładni ścisłej – językowej, jako wyjątek od ogólnej zasady uzyskiwania prawa do emerytury, czy przez dokonywaniu wykładni tego przepisu należy zastosować wszystkie reguły wykładni, w tym wykładnię teleologiczną, uzasadnioną brzmieniem przepisu art. 32 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz założeniem racjonalności ustawodawcy?”. W sprawie występuje też potrzeba wykładni ww. przepisów prawnych wywołujących, w ocenie skarżącego, rozbieżności w orzecznictwie.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i orzeczenie co do istoty sprawy przez zmianę decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zgodnie z żądaniem ubezpieczonego, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania.

Warunkiem skuteczności wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia

prawnego jest przedstawienie problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni. Takim zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonymi przepisami prawa materialnego lub procesowego, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, lecz także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Przedstawienie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o merytoryczne rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez sformułowanie problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało, i powołanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wtedy Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” i to „istotnym” (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 września 2014 r., I CSK 729/13, LEX nr 1532950; z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, LEX nr 1622307). Ponadto, istotne zagadnienie prawne oraz potrzeba wykładni przepisów nie występują, jeżeli Sąd Najwyższy w określonej kwestii wyraził pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14, LEX nr 1652383; z 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, LEX nr 523522 oraz z 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP - wkładka z 2003 r. nr 13, poz. 5). Skarżący nie tylko nie sformułował zagadnienia odpowiadającego takim wymaganiom, ale rozminął się z istotnymi i miarodajnymi ustaleniami faktycznymi stanowiących podstawę zaskarżonego wyroku, z których wynikało, że skarżący wykonywał prace remontowe także poza kanałami remontowymi. W konsekwencji nie spełnił warunku wykonywania stale i w pełnym wymiarze czasu pracy szczególnego zatrudnienia w kanałach remontowych.

Odnosząc się do drugiej przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania przedstawionej przez skarżącego, należy wskazać na ugruntowane stanowisko judykatury, że w przypadku powołania się na art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. skarżący ma obowiązek nie tylko określić przepisy wymagające wykładni, ale także wskazać poważne wątpliwości interpretacyjne związane z ich stosowaniem wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości bądź rozbieżności w orzecznictwie sądów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 20 lutego 2014 r.,

III SK 63/13, LEX nr 1455742). Dodatkowo niezbędne jest wykazanie, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni bądź jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 19 lutego 2014 r., I PK 269/13, LEX nr 1646096).

Przenosząc powyższe stanowisko na grunt rozpoznawanej sprawy należy wskazać, że językowa redakcja § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z dnia 7 lutego 1983 r. nie budzi wątpliwości interpretacyjnych. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, ze względu na charakter prawa do emerytury w wieku obniżonym (wcześniejszej emerytury), przepisy dotyczące warunków nabycia tego prawa należy wyklądać ściśle. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) oraz w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do ww. rozporządzenia (por.: wyroki Sądu Najwyższego z: 14 września 2007 r., III UK 27/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 325; 19 września 2007 r., III UK 38/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 329; 6 grudnia 2007 r., III UK 66/07, LEX nr 483283; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 210/07, OSNP 2009 nr 5-6, poz. 75 i 24 marca 2009 r., I PK 194/08, LEX nr 528152). Tymczasem Sąd drugiej instancji argumentował, skarżący nie wykonywał stale (każdego dnia) swojej pracy w kanale naprawczym, gdyż będąc jedynym mechanikiem usuwał usterki w samochodach „będących w zasobach Komendy Policji”, które nie zawsze wymagały korzystania z kanału, naprawiał również samochody w innych komendach. Równocześnie te inne prace nie były świadczone „incydentalnie” ani nie pozostawały w ścisłym związku z naprawami dokonywanymi w kanałach naprawczych, skoro zdarzało się, że „przez cały dzień, lub nawet tydzień, nie korzystał z kanału przy naprawie samochodów, bo nie było ku temu potrzeby”. Tak ustalony stan rzeczy wykluczał przyjęcie, że skarżący wykonywał „stale i w pełnym wymiarze czasu pracy” szczególne zatrudnienie w kanałach remontowych.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy uznał, że na gruncie miarodajnych ustaleń przedmiotowej skardze kasacyjnej skarżący nie wykazał istnienia istotnego zagadnienia prawnego, ani potrzeby wykładni przepisów, które budziłyby jakiejkolwiek wątpliwości interpretacyjne wymagające merytorycznej interwencji kasacyjnej ze strony najwyższej instancji sądowej. W konsekwencji Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

I.n